

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури
ступеня вищої освіти «бакалавр», які навчаються за спеціальністю
014 Середня освіта (Фізична культура)

Кам'янець-Подільський

УДК 378.016:796
ББК 74.267
Н 12

Рекомендувала вчена рада факультету фізичної культури
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(протокол № 12 від 26 жовтня 2021 р.)

Рецензенти:

Микола Кужель, кандидат психологічних наук, в. о. завідувача кафедри
фізичного виховання ЗВО «Подільський державний університет»;

Володимир Мисів, кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент
кафедри теорії і методики фізичного виховання Кам'янець-Подільського
національного університету імені Івана Огієнка.

Укладачі:

Марина Чистякова, Олена Дутко, Наталія Панчук, Сергій Потапчук, Світлана Костюк

Н 12 Навчальна практика: методичні рекомендації для здобувачів
вищої освіти факультету фізичної культури ступеня вищої
освіти «бакалавр», які навчаються за спеціальністю 014
Середня освіта (Фізична культура) / [колектив укладачів]
[Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-
Подільський національний університет імені Івана Огієнка,
2021. 65 с.

У методичних рекомендаціях розкрито зміст та особливості організації і
проведення навчальної практики, що проходять здобувачі вищої освіти
факультету фізичної культури денної та заочної форми навчання ступеня вищої
освіти «бакалавр», які навчаються за спеціальністю 014 Середня освіта (Фізична
культура).

УДК 378.016:796
ББК 74.267
Н 12

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. Загальні положення	6
2. Навчально-методичне забезпечення практики	8
2.1. Наскрізна програма практики	8
2.2. Робоча програма практики	10
2.3. Бази практики	11
3. Організація і керівництво практикою на факультеті фізичної культури	13
3.1. Обов'язки керівника практики здобувачів вищої освіти від кафедри	15
3.2. Обов'язки керівника від бази практики	15
3.3. Обов'язки здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури, яких направляють для проходження практики	15
4. Зміст програми навчальної психолого-педагогічної практики	17
4.1. Мета та завдання навчальної психолого-педагогічної практики	17
4.2. Основні види робіт під час навчальної психолого-педагогічної практики	17
5. Зміст програми навчальної ознайомлювальної педагогічної практики	20
5.1. Мета й завдання навчальної ознайомлювальної педагогічної практики	20
5.2. Основні види робіт під час навчальної ознайомлювальної педагогічної практики	21
6. Підбиття підсумків практики	23
7. Вимоги до оформлення звітної документації	25
7. 1. Вимоги до оформлення звіту	25
7. 2. Вимоги до оформлення щоденника практики	26
8. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти	27
8.1. Орієнтовна оцінка видів діяльності навчальної ознайомлювальної педагогічної практики	29
8.2. Орієнтовна оцінка видів діяльності навчальної психолого-педагогічної практики	31
ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА	34
Додаток А. Взірець оформлення типового договору на проходження практики	37
Додаток Б. Взірець оформлення направлення на практику	39
Додаток В. Взірець оформлення щоденника практики	40
Додаток Г. Взірець оформлення титульної сторінки звіту	46
Додаток Д. Взірець оформлення документів навчальної ознайомлювальної педагогічної практики	49
Додаток Е. Взірець оформлення документів навчальної психолого-педагогічної практики	56

ВСТУП

Практика здобувачів вищої освіти Університету – обов'язковий компонент освітньо-професійних програм підготовки фахівців – є логічним продовженням лекційних, практичних та семінарських занять і початковою ланкою в системі їх практичної підготовки до роботи.

У відповідності із потребами суспільства, вчитель фізичної культури - це вчитель з високою професійною компетентністю, розвиненими творчими, дослідницькими здібностями, високим рівнем інтелігентності, духовно-морального потенціалу, конкурентноздатності, ерудованості, здібностей до безперервної освіти. Формування цих якостей здійснюється у логічному взаємозв'язку теоретичної підготовки дисциплін загального та професійного спрямування і вироблення на цій основі професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично формувати професійні компетентності та навички і творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (Наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р. із змінами, внесеними згідно Наказу Міністерства освіти України № 351 від 20.12.1994 р.) професійно-практична підготовка студентів є невід'ємною частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти [25].

До основних видів практики належать навчальна практика (ознайомлювальна, психолого-педагогічна, польова, обчислювальна, архівно-музейна, перекладацька, пленер, діалектологічна тощо), що проводиться з метою ознайомлення здобувачів освіти з особливостями обраного фаху, поглиблення знань та формування первинних загальнопрофесійних і спеціальних умінь студентів під безпосереднім постійним керівництвом викладача та виробнича практика (педагогічна, політологічна, реабілітаційна,

логопедична, асистентська (педагогічна), науково-дослідна, реставраційна, журналістська тощо), що проводиться у виробничих умовах на базах практики (підприємствах, організаціях, установах) з метою закріплення та поглиблення знань, здобутих студентами у процесі вивчення певного циклу навчальних дисциплін, формування практичних умінь з напрямку (спеціальності), а також передбачає напрацювання фактичного матеріалу для виконання навчально-дослідних завдань [24].

Перелік усіх видів практик визначають освітньо-професійні програми підготовки здобувачів вищої освіти.

Перелік усіх видів практик для кожної освітньої програми, спеціальності, їхні форми, тривалість і терміни проведення зазначають у навчальних планах.

Здобувачі вищої освіти підготовки бакалавра з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) на денній та заочній формах навчання відповідно до навчальних планів підготовки проходять такі види практик: навчально психолого-педагогічна практика; навчальна ознайомлювальна педагогічна практика; виробнича педагогічна практика в основній (базовій) середній школі; виробнича практика з організації спортивно-масової роботи та спортивно-оздоровчого туризму або виробнича практика в дитячих таборах.

У даних методичних рекомендаціях розглянуто загальні питання організації, проведення та підбиття підсумків навчальних практик.

Методичні рекомендації складено відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та Положення про дистанційне навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (від 28 серпня 2020 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є складовою освітнього процесу, спрямована на володіння студентами системою професійних умінь та навиків, є первинним досвідом професійної діяльності, сприяє саморозвитку студентів.

Здобувачі вищої освіти 3 курсу, які навчаються за навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти ступеню вищої освіти бакалавр галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура) проходять навчальну практику згідно з навчальним планом, а саме: навчальну психолого-педагогічну практику, тривалість – 1 тиждень (1,5 кредита, 45 годин); навчальну ознайомлювальну педагогічну практику, тривалість – 1 тиждень (1,5 кредита, 45 годин);

За період проходження навчальної психолого-педагогічної практики та навчальної ознайомлювальної педагогічної практики здобувачі вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) знайомляться зі специфікою майбутнього фаху, отримують первинні професійні уміння і навички, розвивають здібності застосовувати системні знання на практиці.

Навчальна практика відбувається на базі закладів загальної середньої освіти, згідно з укладеними договорами, чи у структурних підрозділах Університету (в умовах дистанційного чи змішаного навчання), що забезпечують виконання програм практики.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечують відповідні кафедри (кафедра психології освіти, кафедра педагогіки та управління навчальним закладом, кафедра теорії і методики фізичного виховання).

До керівництва практикою здобувачів вищої освіти залучають досвідчених науково-педагогічних працівників кафедр зі стажем роботи не менше ніж три роки відповідного профілю або викладацького стажу роботи в закладах вищої освіти, які організують процес проходження її здобувачами вищої освіти, а саме: надають необхідну документацію, проводять консультації, здійснюють контроль за проходженням практики та оформленням звітів тощо.

2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ

2.1. Наскрізна програма практики

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність здобувачів вищої освіти і керівників практики є Наскрізна програма практики. Наскрізна програма практики спеціальності – основний навчально-методичний документ практики, що визначає мету, види, форми, зміст і послідовність проведення практик, підбиття їх підсумків, визначає конкретні рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості досягнення здобувачами вищої освіти запланованих результатів навчання (сформованості рівня знань, умінь, практичних навичок) під час проходження кожного виду практики, вимоги до баз практики, регламентує діяльність здобувачів вищої освіти та керівників практики. Наскрізну програму розробляє робоча група на чолі з гарантом освітньої програми відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти, розглядає та схвалює випускова кафедра, науково-методична рада факультету, затверджує проректор з науково-педагогічної роботи.

Наскрізна програма практики містить розділи, що змістовно відображають усі види практик на кожному рівні здобуття вищої освіти: загальні положення (мета і завдання, види практик, терміни їх проведення, тривалість, загальні критерії оцінювання); зміст практики (по кожному виду практики вказують мету, завдання, компетентності, які повинні бути сформовані у здобувача вищої освіти в процесі проходження кожного виду практики [25]).

Відповідно до Наскрізної програми практики здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури, що навчаються за навчальним планом бакалавра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) денної та заочної форм навчання формуються такі компетентності:

Загальні

1. Здатність працювати в команді та автономно.

Знаходять спільну мову з колективом баз практик, з учнями та іншими особами, які тим чи іншим чином мають безпосередній зв'язок з освітньою діяльністю. Під час планування та організації навчальних занять, спортивно-масових заходів, змагань проявляють ініціативність, відповідальність, уміння вчитися у старших колег. Використовують досвід провідних вчителів для налагодження тісного взаємозв'язку з дітьми, підлітками. Виробляють уміння створювати командний дух у закріплених класах.

2. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

Студенти-практиканти під час проходження виробничої практики використовують набуті під час вивчення теоретичних дисциплін знання, опановані вміння та навички, які розвивають їх професійні якості та спрямовують на правильну організацію та проведення усіх видів роботи, що заплановані для досягнення цілей вищезазначеної практики.

Спеціальні компетентності:

1. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з фізичного виховання.

2. Здатність аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу з фізичного виховання.

3. Здатність вести документацію, що забезпечує процес навчання з фізичної культури в середніх загальноосвітніх навчальних закладах

4. Здатність самостійно проводити заняття в шкільній секції спортивного напрямку, здійснювати профілактику травматизму.

Тривалість і терміни проведення практики згідно з графіком освітнього процесу факультету фізичної культури

Види практик	Семестр	Терміни проведення за графіком навчального процесу	Форма підсумкового контролю
Денна форма навчання			
Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика	5	(1 тиждень)	Залік
Навчальна психолого-педагогічна практика	5	(1 тиждень)	Залік
Заочна форма навчання			
Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика	5	(1 тиждень)	Залік
Навчальна психолого-педагогічна практика	5	(1 тиждень)	Залік

2.2. Робоча програма практики

На основі наскрізної програми розробляють і затверджують робочі програми відповідних видів практики. Робоча програма практики є навчально-методичним документом, що визначає зміст та порядок проходження навчальних практик.

Робоча програма практики має містити такі основні розділи:

- мета і завдання, послідовність проходження практики;
- вимоги до баз практики та їх перелік;
- перелік визначених компетентностей, форми та методи контролю рівня сформованості компетентностей;
- термін проходження практики;
- організація проведення практики (права та обов'язки здобувачів вищої освіти на практиці, керівників практик від кафедр і баз практики, правила техніки безпеки, взірці звітної документації тощо);
- зміст практики;
- індивідуальні завдання;

- вимоги до звіту про практику;
- критерії оцінювання результатів практики/визначення рівня сформованості компетентностей;
- порядок підбиття підсумків практики;
- додатки (взірці звіту, щоденника тощо).

2.3 Бази практики

Навчальну практику здобувачі вищої освіти, які навчаються за навчальним планом галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура) ступеню вищої освіти бакалавр проводять на базах практики – у закладах загальної середньої освіти чи у структурних підрозділах Університету (в умовах дистанційного чи змішаного навчання).

Навчальну практику здобувачі вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) проходять на основі договорів (угод), укладених з закладами загальної середньої освіти.

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно, за погодженням із відповідною кафедрою, обирати місце проходження навчальної практики і пропонувати її для укладання відповідного договору. З такими базами практики Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка завчасно укладає договір за формою, визначеною в наказі Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. № 93 (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 1993 р. за № 35) (*Додаток А*).

Студенти заочної форми навчання можуть укладати договір з будь-якою базою практики Хмельницької області та інших регіонів України, яка відповідає вимогам навчального закладу та має відповідні документи.

Тривалість дії договору про проведення практики узгоджується сторонами та може бути визначена на період практики.

Укладання договорів з базами практик завершують за 10 календарних днів до початку практики [24].

У разі проведення практики в структурних підрозділах Університету договори не укладають.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ НА ФАКУЛЬТЕТІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Для організації і проведення практики здобувачів вищої освіти ступеню вищої освіти бакалавр галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) освітньо-професійної програми Середня освіта (Фізична культура) створюється наказ ректора Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка в якому визначають: вид, терміни та місце проведення практики; список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику; керівник, відповідальний за організацію практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами, керівники практики від кафедри; посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики та контроль за її проведенням; терміни проведення та оцінювання практики; терміни звітування про результати проведення практики. За підготовку проекту наказу на практику відповідає факультетський керівник практики, провідний фахівець навчального відділу.

Строк оформлення наказу на проведення практики – 5 робочих днів до початку практики.

Відповідальними за організацію і проведення практики на факультеті є декан факультету та завідувачі кафедр [24].

Навчально-методичне керівництво, контроль за виконанням програм практики здійснюють керівники практики (від кафедр та від баз практик) [24].

Перед початком практики факультетський керівник практики, керівники практики від кафедр, провідний фахівець навчального відділу проводять зі здобувачами вищої освіти та науково-педагогічними працівниками інструктивну нараду щодо проходження практики, на якій доводять до відома студентів наказ ректора університету про розподілення за базами практики, дають необхідні настанови щодо виконання програми практики та проводять інструктаж з техніки безпеки при виконанні робіт під час проходження

практики, про що є відповідний запис у журналі реєстрації. Надають необхідні документи кожному здобувачеві вищої освіти:

- направлення на практику (*Додаток Б*);
- робочу програму (дані методичні рекомендації);
- щоденник практики (*Додаток В*);
- індивідуальні завдання, які розробляє керівник практики від кафедри.

Під час практики передбачається проведення консультацій з керівниками практик за складеним графіком.

Навчальна практика також дозволяє здобувачам вищої освіти в умовах бібліотеки університету ознайомитись з навчальною і науковою літературою, періодичними фаховими виданнями, методичними посібниками, нормативними документами.

3.1. Обов'язки керівника практики здобувачів вищої освіти від кафедри

Керівника практики від кафедри призначають наказом ректора відповідно до навчального навантаження науково-педагогічних працівників [24].

Керівник практики здобувачів вищої освіти від кафедри забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням здобувачів вищої освіти на практику; бере участь у настановних інструктивних нарадах та підсумкових конференціях з питань практики; бере участь у розподілі здобувачів вищої освіти за базами практики; повідомляє здобувачів вищої освіти про форми звітності; бере участь у розробці програм практик; розробляє тематику індивідуальних завдань на практику та видає їх здобувачам вищої освіти до початку практики; надає методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці до проведення занять, відвідує та оцінює залікові заходи, аналізує їх; проводить консультації щодо опрацювання зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику; інформує здобувачів вищої освіти про порядок подання звітів про практику та їх захисту; перевіряє звітну

документацію здобувачів вищої освіти; приймає захист звітів здобувачів вищої освіти про практику в складі комісії, оцінює результати практики здобувачів вищої освіти, виставляє оцінки в залікові книжки; здає звіти здобувачів вищої освіти про практику на кафедрі; готує звіт про проведення практики

3.2. Обов'язки керівника від бази практики

Керівник практики від бази практики здійснює загальне керівництво практикою, несе особисту відповідальність за її проведення.

Керівник практики від бази практики розподіляє здобувачів вищої освіти за класами відповідно до графіка проходження практики, забезпечує ефективність її проходження; забезпечує проведення інструктажу з охорони праці та безпеки життєдіяльності, протипожежної безпеки на базі практики та на робочому місці під час виконання конкретних видів робіт; ознайомлює студентів з організацією робіт на конкретному робочому місці; забезпечує проходження практики здобувачами вищої освіти в структурних підрозділах підприємства, організації, установи; забезпечує та контролює дотримання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього розпорядку бази практики; створює необхідні умови для оволодіння здобувачами вищої освіти новою технікою, сучасними технологіями та методами організації праці, сприяє підбору матеріалу для виконання курсових і дипломних робіт; оцінює якість проходження практики здобувачами вищої освіти, складає на них характеристику.

3.3. Обов'язки здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури, яких направляють для проходження практики

– взяти участь у настановній конференції з питань організації практики у визначений деканатом факультету час;

- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри направлення, методичні матеріали (методичні рекомендації, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення необхідних документів;
- до початку практики пройти в Університеті інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- своєчасно прибути на базу практики;
- якісно та в повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, індивідуальне завдання;
- ознайомитися та суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку на базі практики;
- своєчасно оформити звіт та захистити його в терміни, визначені наказом [24].

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

4.1. Мета та завдання навчальної психолого-педагогічної практики

Мета навчальної психолого-педагогічної практики: закріплення студентами теоретичних знань і практичних умінь, отриманих при вивченні психолого-педагогічних дисциплін, адаптація студентів до умов майбутньої професійної діяльності; пізнань закономірностей професійної діяльності, закладання основ творчого оволодіння способами її організації; виховання у студентів потреби у професійному самовдосконаленні; формування професійних компетентностей.

Завдання практики:

- закріпити, поглибити і збагатити знання з педагогіки та психології, навички їх застосування при розв'язанні конкретних освітніх завдань;
- формувати і розвивати у майбутніх учителів загальнопедагогічні вміння й навички та професійно значущі якості особистості;
- виховувати у здобувачів стійкий інтерес і любов до професії вчителя, потребу в педагогічній самоосвіті;
- створювати умови для професійного самовдосконалення студентів, розвитку їх творчих здібностей;
- знайомити із сучасним станом освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; з передовим педагогічним досвідом;
- залучати студентів до самостійного розв'язання посильних освітніх завдань.

4.2. Основні види робіт під час навчальної психолого-педагогічної практики

Для реалізації поставлених завдань, практикант повинен виконати наступні види робіт:

З педагогіки:

1) участь у настановній конференції під час якої ознайомитися з індивідуальними завданнями практики, інструктаж з правил внутрішнього розпорядку, техніки безпеки та охорони праці.

2) ознайомлення з організацією освітнього процесу в школі, плануванням роботи школи, внутрішкільним розпорядком; з учителями, учнями класу, з плануванням та організацією освітнього процесу в класі, класною документацією (журнал, плани роботи, особові справи учнів).

3) вивчення системи роботи класного керівника, а саме:

а) аналіз плану виховної роботи класного керівника;

б) знайомство зі змістом, формами і методами роботи класного керівника з учнівським колективом;

в) знайомство з індивідуальною роботою зі школярами;

г) спостереження за співпрацею класного керівника та активом класу;

д) перегляд учнівських щоденників, аналіз записів класного керівника у щоденнику учнів.

4) допомога класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу; аналіз проведеного виховного заходу.

5) ознайомлення з системою педагогічного керівництва спільної діяльності сім'ї та школи у вихованні та навчанні дітей (план роботи з батьками, тематика батьківських зборів); допомога вчителю у підготовці матеріалів до батьківських зборів: повідомлення згідно з тематикою батьківських зборів, куточка для батьків.

б) ознайомлення з роботою дитячих гуртків чи об'єднань за інтересами, відвідування заняття гуртка.

7) спостереження за освітнім процесом, аналіз уроку за:

а) здійсненням викладання та засвоєння учнями знань, умінь та навичок;

б) реалізацією на уроці принципів навчання;

в) використанням вчителем засобів, методів, прийомів роботи, форм організації навчальної діяльності учнів.

8) оформлення звіту та інших документів з практики.

З психології:

– Ознайомлення з психологічними вимогами до побудови розкладу і організації різних форм шкільних занять; визначення ролі психодіагностики індивідуально-психологічних властивостей учня в організації педагогом освітнього процесу.

– Вивчення організованості учня під час уроку.

– Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку.

– Аналіз взаємодії вчителя і учня.

– Дослідження психічних процесів учня за допомогою психодіагностичної методики.

– Підготовка психолого-педагогічної характеристика особистості учня.

– Захист навчальної психолого-педагогічної практики. Підбиття підсумків практики.

5. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ОЗНАЙОМЛЮВАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

5.1. Мета й завдання навчальної ознайомлювальної педагогічної практики

Мета навчальної ознайомлювальної педагогічної практики – закріплення отриманих під час навчання знань і навиків відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців, ознайомлення здобувачів вищої освіти з майбутньою професією вчителя фізичної культури у реальному процесі навчання у закладах загальної середньої освіти.

Завдання практики:

- формування професійних здібностей майбутнього вчителя фізичної культури у відповідності з сучасними вимогами працівника педагогічної освіти;
- формування у студента інтересу до обраної професії;
- уміння поєднувати теоретичні знання з теорії і методики фізичного виховання та методик викладання відповідних дисциплін з практичною діяльністю
- забезпечення практичного пізнання здобувачів вищої освіти закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами їх організації;
- виховання у здобувачів вищої освіти потреби систематично отримувати нові знання з творчим застосуванням їх у процесі самостійної рухової діяльності та оволодіння первинними навичками професійної діяльності;
- формування і розвиток у майбутніх вчителів фізичної культури педагогічних умінь і навичок та професійно значущих якостей особистості;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності;
- розвиток у здобувачів вищої освіти вміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку своєї педагогічної діяльності;
- виховання інтересу студентів у формуванні потреби у фізичному самовдосконаленні учнів;
- вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою;
- вироблення вміння самостійно використовувати сучасні інформаційні засоби та технології.

5.2. Основні види робіт під час навчальної ознайомлювальної педагогічної практики

Під час проведення практики студент-практикант на базі практики під керівництвом керівника практики від бази проводить роботу щодо визначення чіткої необхідності суворого виконання прийнятих на базі практики правил охорони праці і протипожежної безпеки та обов'язково проходить інструктажі ТБ.

За період проходження навчальної ознайомлювальної педагогічної практики здобувачі вищої освіти повинні виконати такі види робіт:

Організаційна робота:

- участь в установчій та заключній конференціях. Перед початком практики для студентів проводиться установча конференція. Вона присвячується ознайомленню студентів із порядком проходження практики і технікою безпеки, змістом практики, правами й обов'язками студентів, також студенти отримують необхідні документи: направлення, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо. При дистанційній та змішаній формах навчання, установча та заключна конференції відбуваються з використанням технологій дистанційного навчання;

- ознайомлення зі школою (співбесіда з вчителем фізичної культури, ознайомлення з умовами проведення занять з фізичної культури, обладнанням, інвентарем, спортивним залом і спортивним майданчиком, організацією навчально-виховної і позакласної роботи з фізичного виховання). При дистанційній та змішаній формах навчання, ознайомлення зі школою відбувається з використанням технологій дистанційного навчання згідно з затвердженою програмою практики.

- підготовка документації (складання документів планування роботи практиканта на період практики, оформлення документів звітності: письмовий

звіт разом з іншими документами (див. *Додаток Г*), щоденник (див. *додаток В*), характеристика прикріпленого класу (*Додаток Д.1*), два розгорнутих планів-конспектів підготовчої та заключної частин (*Додаток Д.2*), хронометраж заняття (*Додаток Д.3*) з подальшим розрахунком загальної та моторної щільності заняття, аналіз уроків (*Додаток Д.4*).

Навчально-методична робота:

- ✓ ознайомлення з науковою літературою, що відповідає темі роботи, вибір джерела (джерел), що розкривають тему;
- ✓ оформлення презентації, яку демонструють під час захисту звіту;
- ✓ виконання функцій і обов'язків помічника вчителя фізичної культури під час проведення уроків (проведення підготовчої та заключної частин уроку, підготовка місць занять, організація роботи підгруп, які займаються за завданням вчителя, контроль за правильністю техніки виконання окремих вправ, проведення рухливих ігор, естафет). При дистанційній та змішаній формах навчання, виконання функцій і обов'язків помічника вчителя фізичної культури під час проведення уроків відбувається з використанням технологій дистанційного навчання, згідно з затвердженою програмою практики та відповідно до організації проведення уроків в умовах дистанційної освіти;
- ✓ виконання індивідуальних завдань з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які здобувачі вищої освіти отримали в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

6. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності здобувача вищої освіти про проходження практики – письмовий звіт. До захисту звіту допускають студентів, які повністю виконали програму практики, отримали позитивну характеристику-відгук керівника від закладу загальної середньої освіти (бази практики), представили звіт згідно зі встановленою формою.

Загальний порядок захисту результатів практики

1. Голова комісії надає слово студентові для короткого повідомлення про те, які результати виконання навчальної практики в закладі загальної середньої освіти, про труднощі, з якими він стикався під час проходження практики.
2. Керівник практики може уточнити окремі моменти звіту, що стосуються методики проведення занять чи підготовлених матеріалів.
3. Голова комісії звертається до членів комісії та всіх присутніх з пропозицією взяти участь в обговоренні звіту студента-практиканта та його відповідей на поставлені запитання.
4. Комісія вирішує питання про оцінку результатів практики кожного студента, оформляє відповідні документи (залікові книжки, заліково-екзаменаційні відомості, протокол захисту), оголошує оцінки студентам-практикантам.

На захисті кожен практикант має можливість протягом 5-10 хвилин розкрити основні аспекти виконання Робочої програми практики. Для цього він звітує на основі власноруч складеного Звіту про проходження практики.

Звіт практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практики.

Комісія оцінює результати практики здобувачів вищої освіти в терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження або в Університеті впродовж перших десяти календарних днів після завершення практики. У здобувачів вищої освіти заочної форми навчання комісія може приймати залік із практики в період сесії, що відбувається після практики.

Звіт оформляють відповідно до вимог, визначених програмою практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, що передбачені робочими програмами практик подають на рецензування керівнику практики від кафедри. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри звіт у друкованому вигляді подають на захист.

7. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

7.1. Вимоги до оформлення звіту

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії з захисту звітів про проходження практики (*Додаток Г*).

1. Мова звіту – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна. Пряме переписування у роботі матеріалів із літературних джерел неприпустиме.

Текстовий матеріал при виконанні комп'ютерним способом, друкувати через 1,5 міжрядкового інтервала, текст вирівнювати по ширині аркуша (Шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14; не більше 40 рядків на сторінці)

Текст звіту розміщувати на аркушах з дотриманням таких розмірів полів: з лівого боку – не менше 25 мм, з правого – не менше 15 мм, згори – не менше 25 мм, знизу – не менше 25 мм.

Звіт починати з титульного аркуша (див. Додаток Г), який повинен містити назву міністерства, назву вищого навчального закладу та кафедри, назву практики, освітній ступінь (бакалавр), спеціальність (014 Середня освіта Фізична культура), групу, рік навчання (3), прізвище, ім'я, по батькові практиканта, термін проходження практики та навчальний рік, посаду, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики від університету.

Висновки та пропозиції повинні містити короткий текст за результатами виконаної роботи. В кінці висновків студент ставить дату оформлення та свій підпис.

Перелік посилань (перелік джерел інформації) повинен містити перелік літературних та інших джерел, використаних при написанні звіту, на які є посилання в тексті звіту.

5. 2. Вимоги до оформлення щоденника практики

Щоденник є частиною звіту студента. Під час проходження навчальної практики здобувач вищої освіти повинен заповнювати щоденник, який у повністю оформленому вигляді він здає керівнику практики від бази практики для перевірки і підпису.

Керівник практики від закладу загальної середньої освіти (бази практики) в щоденнику дає характеристику - відгук роботи студента за період практики із зазначенням виконання програми практики, підписує щоденник, звіт, ставить печатки у щоденнику практики.

Щоденник практики є важливим документом вивчення й узагальнення педагогічного досвіду. У щоденнику має бути відбита вся організаційна та методична робота студента, яка проводилася протягом навчальної практики.

У щоденник занотовуються аналізи відвіданих уроків учителів, про участь у нарадах і засіданнях, психолого-педагогічні спостереження за окремими учнями й класом у цілому під час уроків і позакласної роботи. Особливу увагу слід приділити власним враженням і міркуванням щодо явищ, які спостерігав здобувач вищої освіти-практикант; аналізу навчально-методичних проблем і шляхів їх розв'язання тощо. Практикант обов'язково повинен мати щоденник із собою під час перебування на базі практики.

Щоденник практики (*див. Додаток В*) повинен містити:

1. (ст. 2 - підписи керівника бази практики та дві печатки в розділах «Прибув» і «Вибув»), терміни проходження практики, підписи керівника та печатки, що ставляться на базі практики.

(ст. 3-4 – формується план щоденної роботи практиканта та ставляться відмітки про виконання. Підтверджується це все підписами керівників практики від університету і від бази практики, за якими закріплений студент.)

(ст. 5-8 – короткі щоденні інформативні записи з вказівкою дати про виконання індивідуального плану на практиці)

(ст. 9 або ст. 10 – відгук та оцінка про роботу студента на практиці розкриває результати виконання індивідуального плану, завдань практики, практикант отримує відгук та характеристику результатів своєї діяльності від керівника бази практики за його підписом, печаткою та оцінкою «відмінно, добре чи задовільно» - записується керівниками від бази практики)

(ст. 11 – заповнюється уповноваженими особами, які здійснюють перевірку роботи практиканта та керівниками практики від кафедр факультету фізичної культури та університету)

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Практична діяльність здобувачів вищої освіти оцінюється з урахуванням творчого підходу до навчально-методичної та організаційної роботи, якості підготовки звітної документації та шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка [21, 22, 23].

Оцінки студентам виставляються безпосередньо під час практичного проведення роботи. Загальну оцінку студентам виставляє комісія за підсумками практики. Оцінка з практики відповідає загальноприйнятим у вищій школі критеріям [21, 22, 23].

Користуючись рекомендаціями Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка всі види практик в університеті виставляється за 100-бальною шкалою [23].

$ZM = 100$ балів.

Згідно навчального плану, кількість кредитів ECTS, що виділені на навчально ознайомлювальну педагогічну практику здобувачів вищої освіти складає 45 годин (1,5 кредити), тривалість практики – 1 тиждень; на навчальну психолого-педагогічну практику виділено 45 годин (1,5 кредити), тривалість практики – 1 тиждень.

Робоча програма навчальної ознайомлювальної педагогічної практики має 1 змістовий модуль – це логічно завершена, відносно самостійна, цілісна частина навчального матеріалу окремого кредитного модуля, сукупність теоретичних та практичних завдань відповідного змісту та структури з розробленою системою науково-методичного та інформаційного забезпечення, що передбачає оволодіння знаннями, уміннями та навичками з цієї частини

навчального матеріалу та зміст, ми утворюємо, який створює структуру практики [22].

Робоча програма навчальної психолого-педагогічної практики має 2 змістових модулів: Змістовий модуль 1. Педагогічний аналіз освітнього процесу (завдання з педагогіки); Змістовий модуль 2. Психологічний аналіз навчально-пізнавальної діяльності учнів (завдання з психології).

За кожен змістовий модуль студент може отримати максимум 50 балів:

Поточний контроль (100 балів)		Сума
Змістовий модуль 1. Завдання з педагогіки	Змістовий модуль 2. Завдання з психології	100
50 балів	50 балів	

8.1. Орієнтовна оцінка видів діяльності навчальної ознайомлювальної педагогічної практики

№ з	Види діяльності	Бали
	Обов'язкові	
1.	Якість написання розгорнутих планів-конспектів підготовчої та закл частин уроку: - чітке формулювання мети уроку відповідно до модуля, теми та завдань уроку; - збереження логіки та дотримання послідовності основних етапів уроку; - змістовність відповідно до характеристики класу; - наявність наочних матеріалів, мультимедійних засобів навчання	10
2.	Відвідування бази практики, здійснення аналізу уроку, хронометражу за подальшим розрахунком загальної та моторної щільності уроку. В умова змішаної та дистанційної форми навчання перегляд та аналіз уроків здійснюється з застосуванням технологій дистанційного заняття. «0» - студент не займався аналізом спостережень уроків; «5» - аналіз не змістовний; «10» - аналіз змістовий, але існують помилки в розрахунках моторної та загальної щільності; «15» - аналіз змістовний	15

5.	Підсумкова оцінка за ведення щоденника	10
6.	Підсумкова оцінка за захист звітів	10
Заохочувальні бали*		
1.	підготовка наукової публікації	5
2.	волонтерська діяльність	5
3.	Представлення відеоматеріалу зустрічі здобувачів освіти зі студентом переможцем чи призером Чемпіонатів Світу, Європи, України, діючим МСМК, МС, КМС	10

*Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді
- отримання сертифікату судді 1-ї, 2-ї або національної категорії у своєму виді спорту або суміжних видах.

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;
- підготовка школярів-призерів інтелектуальних та творчих конкурсів з фізичної культури та спорту, дитячих змагань різного рівня;
- наявність особистих спортивних досягнень (переможці, призери Чемпіонатів Світу, Європи, України, діючий МСМК, МС, КМС, I розряд.

Підсумки складання заліку

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно	Високий (творчо-професійний)	зараховано
82-89	B	дуже добре	Достатній (алгоритмічно-дієвий)	
75-81	C	добре		
67-74	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	
60-66	E	достатньо		
35-59	FX	Незадовільно	Низький (понятійний)	Не зараховано
1-34	F	Незадовільно		

8.2. Орієнтовна оцінка видів діяльності навчальної психолого-педагогічної практики практики здобувачів вищої освіти у рейтинговій системі

№ з/п	Види робіт	Бали
	Змістовий модуль 1. Завдання з педагогіки.	50
1.	Оформлення щоденника, його зміст	10
2.	Допомога класному керівникові у підготовці і проведенні виховного заходу; аналіз проведеного виховного заходу.	10
3.	Допомога вчителю у підготовці матеріалів до батьківських зборів: повідомлення згідно з тематикою батьківських зборів, куточка для батьків.	5
4.	Спостереження за освітнім процесом, аналіз уроку: за процесом викладання на уроці; за процесом засвоєння учнями знань на уроці; за реалізацією принципів навчання на уроці; за реалізацією методів навчання на уроці.	10
5.	Оформлення звіту, його зміст.	10
6.	Захист практики.	5
	Змістовий модуль 2. Завдання з психології.	50

1.	Протокол №1. Вивчення організованості учня під час уроку.	10
2.	Протокол № 2. Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку.	10
3.	Протокол №3. Аналіз навчальної взаємодії вчителя та учня.	10
4.	Протокол №4. Дослідження психічних пізнавальних процесів учня за допомогою психодіагностичної методики (на вибір студента).	10
5.	Завдання №5. Психологічна характеристика навчально-пізнавальної діяльності учня.	10

Критерії оцінювання навчальної психолого-педагогічної практики:

Змістовий модуль 1. Педагогіка

45-50 балів

Завдання практики з педагогіки виконано в повному обсязі. Студент вміє застосовувати і творчо використовувати педагогічні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності, проявляє творчість при виконанні завдань. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. Щоденник оформлено охайно, відповідно до поданих у програмі та методичних рекомендаціях вимог. Зміст записів та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики. Студент активний під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

41-44 бали

Завдання виконано правильно, але недостатньо повно (відсутні власні міркування з приводу організації освітнього процесу закладу загальної середньої освіти, або відсутні узагальнені результати окремих видів робіт). Виявлено вміння студента застосовувати педагогічні знання, пов'язані з особливостями педагогічної діяльності. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Записи та аналіз проведеної роботи відповідають завданням практики, однак є незначні відхилення від вимог до їх оформлення. Студент активний під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

38-40 балів

Завдання практики з педагогіки виконано з незначними помилками, записи достатньою мірою розкривають зміст програмних завдань. Студент дав відповіді на поставлені питання, однак не проявив творчого підходу до виконання завдань. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, однак є порушення щодо оформлення звітної документації. Студент бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє знання щодо організації освітнього процесу.

34-37 балів

Завдання практики з педагогіки виконано, зібраний матеріал відповідає переліку, визначеному програмою; однак у оформленні звітної документації не витримані всі вимоги, записи спостереження поверхові та стислі, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології. Студент бере участь в обговоренні результатів практики під час захисту практики, демонструє поверхові знання щодо організації освітнього процесу.

30-33 бали

Всі завдання практики з педагогіки виконано поверхово, допущені неточності, помилки. У звітній документації є всі матеріали, але у їхньому оформленні наявні порушення вимог, трапляються помилки щодо вживання професійної термінології. Студент відповідає на запитання під час захисту практики, однак демонструє поверхові знання щодо організації освітнього процесу.

18-29 балів (не зараховано)

Студент-практикант має пропуски у проходженні практики, про що свідчить відсутність записів у щоденнику. Наявні записи не відповідають визначенням у програмі завданням. Зібрані матеріали подані переважно у вигляді ксерокопій.

Здобувачеві вищої освіти, який не виконав програми практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно за умов, визначених Університетом та погоджених із базою практики. Здобувача вищої освіти, який вдруге отримав негативну оцінку з практики, відраховують з Університету.

Здобувача вищої освіти, який не виконав програму практики без поважних причин або отримав оцінку «не зараховано» / «незадовільно» за результатами захисту звіту про практику, відраховують з Університету за невиконання навчального плану.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Арєф'єв В.Г., Єдинак Г.А. Фізична культура в школі (молодому спеціалісту) : навчальний посібник для студ.навч. закл. 2-е вид. перероб. і доп. Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2001. 384 с.
2. Гозак С.В., Станкевич Т.В. Метод комплексної гігієнічної оцінки уроку фізичної культури у загальноосвітніх навчальних закладах. МОЗ України. Український центр наукової медичної інформації та патентно-ліцензійної роботи. № 17- 2011
3. Гурський В.А., Присакар В.В. Педагогіка : загальні основи педагогіки, теорія освіти і навчання : Навчальний посібник. Книга 1. Кам'янець-Подільський : Медобори, 2012. 202 с.
4. Дуткевич Т.В., Конькова Т.І., Римар Л.М., Федорчук Е.І. Навчально-педагогічна практика студентів: програма і методичні рекомендації, К.-П. 2008.
5. Дуткевич Т.В., Терещенко В.А. Вікова і педагогічна психологія (курс лекцій і практикум): Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : Медобори 2006, 2012. 228 с.
6. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс: навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2015. 432 с.
7. Загальна педагогіка: модульне навчання : Посібник для студентів вищих навчальних закладів / Федорчук Е.І., Вонсович В.П., Конькова Т.І., Трішневська Г.Б., Федорчук В.В. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2003. 328 с.
8. Закон України. Про освіту. Відомості Верховної Ради України. 2017 р., стаття 380
9. Закон України. Про фізичну культуру та спорт. Відомості Верховної Ради України. 1994 р., № 14, стаття 80.
10. Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/
11. Концепція Нової української школи. <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
12. Максимчук Н.П. Лабораторно-практичні заняття з основ психолого-педагогічної діагностики. Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: “Медобори” (ПП Мошак М.І.), 2014. 56 с.
13. Навчальні програми з фізичної культури http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/

14. Наказ Міністерства освіти і науки України, 2009 № 518/674. Про забезпечення медико-педагогічного контролю за фізичним вихованням учнів у загальноосвітніх навчальних заклада. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0772-09#Text>
15. Наказ Міністерства освіти і науки України, 2010. № 521. Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>
16. Наказ МОН України № 486 від 21.07.2003 р. «Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладів». Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z0903-03>
17. Наказом МОЗ України, МОН України N 518/674. Інструкція о распределении учащихся на группы для занятий на уроках физической культуры. Режим доступа: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE16789.html
18. Нова Українська школа - <https://nus.org.ua>
19. Нова Українська школа. Концептуальні засади - <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
20. Постанова Кабінету Міністрів України. Стратегія розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року. 2020. №1089. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-п>
21. Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка. Режим доступу: <https://kpnu.edu.ua/publiczna-informatsiia/>
22. Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) Режим доступу: <https://kpnu.edu.ua/publiczna-informatsiia/>
23. Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view
24. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція). Режим доступу: <https://drive.google.com/file/>
25. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

26. Рекомендації Європейського Парламенту та Ради Європи щодо формування ключових компетентностей освіти впродовж життя. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text
27. Рекомендації щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки серед учнівської молоді на період до 2025 року <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0194729-21#Text1>.
28. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В. Виробнича (педагогічна) практика студентів факультету фізичної культури на базі загальноосвітніх навчальних закладів (в умовах кредитно-модульної системи навчання) К.-П.: Аксіома, 2010. 120 с.
29. Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М., Заїкін А.В. Методики фізичного виховання різних груп населення: навчально-методичний посібник : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2012. 480 с.
30. Солопчук М.С., Боднар А.О., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М. Теорія фізичного виховання: опорні таблиці : навчально-методичний посібник Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. 148 с.
31. Франчук Т.Й., Дутко О.М. Наскрізна програма виробничої практики, її змістово-технологічне забезпечення (компетентнісний підхід) : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута», 2017. 126 с.
32. Courséра — технологічна компанія, що працює в галузі освіти <https://coursera.org>
33. Prometheus — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів, <https://prometheus.org.ua>

Взірець оформлення типового договору на проходження практики

Договір №
на проведення практики здобувачів вищої освіти
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

місто Кам'янець-Подільський

« » _____ 202 р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони *Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка (Код ЄДРПОУ02125616* (далі – заклад вищої освіти), в особі ректора **Копилова С. А.**, що діє на підставі Статуту Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, і, з другої сторони, _____ (далі – база практики), в особі _____, що діє на підставі _____, уклали між собою цей договір на проведення практики здобувачів вищої освіти:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти здобувачів вищої освіти університету на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Назва освітньої програми	Курс	Вид практики	Кількість здобувачів вищої освіти	Строки практики	
					початок	закінчення
1.	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта (Фізична культура)		навчальна ознайомлюва льна педагогічна практика або навчальна психолого- педагогічна практика			

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання здобувачами вищої освіти програми практики, не допускати використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити здобувачам вищої освіти умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати здобувачів вищої освіти-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати здобувачам вищої освіти-практикантам можливість користуватись матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу здобувачів вищої освіти-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

Продовження додатку А

1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного здобувача вищої освіти - практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.

1.8. Надавати здобувачам вищої освіти можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, що не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.

1.9. Додаткові умови:

2. Заклад вищої освіти зобов'язується:

2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список здобувачів вищої освіти, яких направляють на практику.

2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

2.3. Забезпечити дотримання здобувачами вищої освіти трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі здобувачами вищої освіти під час проходження практики.

2.4. Заклад вищої освіти зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, дипломних робіт та звітів у встановленому порядку.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю в Україні.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.

3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному - базі практики та закладі вищої освіти.

3.5. Місцезнаходження :

32300

вул. Івана Огієнка,61

м.Кам'янець-Подільський

Хмельницька область

Кам'янець-Подільський національний

університет імені Івана Огієнка

Підписи та печатки:

Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка

Копилов С.А.

(підпис)

М.П. “ ” 202 року

Кам'янець-Подільська спеціалізована школа I-I
ступенів № 1 з поглибленим вивченням німецьк

мови

Судець В.В.

(підпис)

М.П. “ ” 202 року

Взірець оформлення направлення на практику

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка,
Хмельницька область,
м. Кам'янець-Подільський,
вул. Івана Огієнка, 61,
32302
тел.:3-05-13, факс:3-07-83
Завідувач практики
університету: 5-19-58

КЕРІВНИКУ

НАПРАВЛЕННЯ НА ПРАКТИКУ

/є підставою для зарахування на практику/

Згідно з договором від „___” _____ 20__ року № _____, який укладено з

(повне найменування підприємства, організації, установи)

направляємо на практику здобувачів вищої освіти _____ курсу, які навчаються за спеціальністю, освітньою програмою _____

_____ На
зва практики _____

_____ Ст

роки практики з „___” _____ 20__ року

по „___” _____ 20__ року

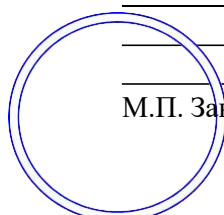
Керівники практики від кафедр _____

(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

ПРІЗВИЩА, ІМЕНА ТА ПО БАТЬКОВІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

М.П. Завідувач практики університету _____ Л. М. Римар

(підпис)

Взірець оформлення щоденника практики

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець - Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Навчальна ознайомлювальна педагогічна практика

або Навчальна психолого-педагогічна практика

(вид і назва практики)

здобувача вищої освіти Сидорова Олега Петровича

(прізвище, ім'я по батькові)

Факультет фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичного виховання

або

Кафедра психології освіти, педагогіки та управління навчальним закладом,
теорії і методики фізичного виховання

Ступінь вищої освіти бакалавр

Освітня програма Середня освіта (Фізична культура)

Спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура)

3 курс, група FK1-B19

2021/ 2022 н. р.

Здобувач вищої освіти Сидоров Олег Петрович

(прізвище, ім'я по батькові)

Прибув на підприємство, організацію, установу Кам'янець-Подільська спеціалізована школа I-III ступенів № 1 з поглибленим вивченням німецької мови

Печатка

підприємства, організації, установи « 15 » жовтня 202_ 1 року

(підпис)

Судець В.В.

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи Кам'янець-Подільська спеціалізована школа I-III ступенів № 1 з поглибленим вивченням німецької мови

Печатка

підприємства, організації, установи « 19 » жовтня 202_ 1 року

(підпис)

Судець В.В.

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Здобувач вищої освіти _____

(прізвище, ім'я по батькові)

Прибув на підприємство, організацію, установу _____

Печатка

підприємства, організації, установи « _____ » _____ 202_ ____ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи _____

Печатка

підприємства, організації, установи « _____ » _____ 202_ ____ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Продовження додатку В

Календарний графік проходження практики

№	Назви робіт	Дні проходження практики							Відмітки про виконан
	2								11
	<i>Участь у установчій конференції, ознайомлення із порядком проходження практики і технікою безпеки, зміст практики, правами й обов'язками. Отримання необхідних документів</i>	+							<i>виконано</i>
	<i>Прибуття на базу практики, знайомство з керівниками практики оформлення робоче місце, вступний інструктаж</i>	+							<i>виконано</i>
	<i>Загальне ознайомлення та вивчення практики, її організаційної структури, екскурсія . Ознайомлення з документацією, що регламентує її діяльність</i>	+							<i>виконано</i>
	<i>Виконання програми практики та індивідуального завдання (конкретні завдання)</i>		+	+	+	+			<i>виконано</i>
	<i>Підготовка звіту щодо проходження практики</i>					+			<i>виконано</i>

Керівники практики

від вищого навчального закладу _____ Керівник В.Н.
(підпис) (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи _____ Судець В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочі записи під час практики

15.10.2021 Участь у установчій конференції, ознайомлення із порядком проходження практики і технікою безпеки, змістом практики, правами й обов'язками _____

15.10.2021 Прибуття на базу практики, знайомство з керівниками практики, оформлення на робоче місце, вступний інструктаж

16.10.2021 Виконання програми практики та індивідуального завдання.....
... далі стисло необхідно занотувати, що конкретно зроблено

17.10.2021.....

18.10.2021 _____

19.10.2021 Оформлення звітної документації та вибуття з місця практики

Продовження додатку В

Відгук та оцінка роботи здобувача вищої освіти на практиці

який (яка) проходив (-ла) практику

на базі Кам'янець-Подільська спеціалізована школа I-III ступенів № 1 з поглибленим вивченням німецької мови

(назва навчального закладу – бази практики)

в період з 15.10 до 19.10 2021 року

Оформлюється відгук у щоденнику практиканта, який видає навчальний заклад. В ньому вказуються загальні дані про студента, його теоретичну, методичну та практичну підготовку. Детально розкривається мотивація студента, його ставлення до практики, його навчальна дисципліна, сумлінність, ініціативність, активність і самостійність в роботі, наявність знань, умінь і навичок при складанні навчально-методичної документації, планування форм роботи, створення звітних документів; вміння оцінювати й врахувати рівень фізичного розвитку і фізичної працездатності учнів, їх вікові та індивідуальні особливості.

Важливо розкрити організаційні здібності здобувача вищої освіти, схильність до аналітичної діяльності; володіння сучасними методами наукових досліджень, знання інтернет-технологій, критичне мислення, креативність, вміння працювати у команді, розв'язувати проблеми, ефективно комунікувати, ставити цілі й досягати їх.

Описати особисті якості та властивості, проявлені в період практики практиканта, що характеризують його професійну підготовку і майбутню педагогічну діяльність.

В завершенні вказати рекомендовану базою практики 12-бальну оцінку студента за практику. Підпис керівника практики від бази практики та печатка навчального закладу

РЕКОМЕНДОВАНА ОЦІНКА «добре»

Керівник практики від підприємства, організації, установи

Судець В.В.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Печатка

«19» жовтня 2021 року

Продовження додатку В

Відгук осіб які перевіряли проходження практики

Висновок керівників практики від університету про проходження практики

Дата складання заліку « 25 » жовтня 2021 року

Оцінка: за національною шкалою добре

(словами)

Кількість балів 86

(цифрами і словами)

За шкалою ECTS B

Керівники практики від університету та члени комісії

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Взірець оформлення титульної сторінки звіту

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури

Кафедра теорії і методики фізичного виховання
або

Кафедра психології освіти, педагогіки та управління навчальним закладом,
теорії і методики фізичного виховання

Звіт

про проходження *навчальної ознайомлювальної педагогічної практики або
навчальної психолого-педагогічної практики*

здобувача вищої освіти 3 курсу групи **FK1-B19**

ступеня вищої освіти “ бакалавр”

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

форми навчання денна *або заочна*

Сидорова Олега Петровича

Термін проходження практики: з ***15.10.2021*** року по ***19.10.2021*** року.

Керівник з фаху (*якщо навчальна ознайомлювальна педагогічна практика*): Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Керівник з педагогіки (*якщо навчально психолого-педагогічної практики*): Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Керівник з психології (*якщо навчально психолого-педагогічна практика*): Ім'я ПРІЗВИЩЕ
(підпис)

Кам'янець-Подільський – **2021** р.

Звіт про проходження практики має висвітлювати, аналізувати й узагальнювати проведену під час практики роботу.

Структура звіту

Вступ: - строки проходження навчальної практики; характеристика бази практики, умови для проходження

Основна частина - опис змісту роботи. Для навчально ознайомлювальної педагогічної практики це опис організаційної та навчально - методичної роботи

Організаційна робота:

- участь в установчій та заключній конференціях. Перед початком практики для здобувачів вищої освіти проводиться установча конференція. Вона присвячується ознайомленню здобувачів вищої освіти із порядком проходження практики і технікою безпеки, змістом практики, правами й обов'язками студентів, також студенти отримують необхідні документи: направлення, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо. При дистанційній та змішаній формах навчання, установча та заключна конференції відбуваються з використанням технологій дистанційного навчання
- ознайомлення зі школою, вивчення системи роботи вчителя (співбесіда з вчителем фізичної культури, ознайомлення з умовами проведення занять з фізичної культури, обладнанням, інвентарем, спортивним залом і спортивним майданчиком, організацією навчально-виховної і позакласної роботи з фізичного виховання). При дистанційній та змішаній формах навчання, ознайомлення зі школою відбувається з використанням технологій дистанційного навчання згідно з затвердженою програмою практики.
- підготовка документації (складання документів планування роботи практиканта на період практики, оформлення документів звітності).

Навчально-методична робота:

- відвідування уроків вчителів фізичної культури для накопичення педагогічного досвіду. При дистанційній та змішаній формах навчання - онлайн-уроків найкращих вчителів України та вчителів фізичної культури у прикріплених школах;
- аналіз уроку фізичної культури, який включає: аналіз вправ, які використовує вчитель на уроці, визначення форми взаємодії вчителя й учнів під час виконання вправ та оцінка їх ефективності; спостереження за використанням на уроці засобів навчання. Аналіз використання наочності та рухливих ігор на уроці, обґрунтування їх доцільності та ефективності; виокремлення етапів уроку, визначення завдань та змісту кожного з них тощо;
- виконання функцій і обов'язків помічника вчителя фізичної культури під час проведення уроків (проведення підготовчої та заключної частин уроку, підготовка місць занять, організація роботи підгруп, які займаються за завданням вчителя, контроль за правильністю техніки виконання окремих вправ, проведення рухливих ігор, естафет). При дистанційній та змішаній формах навчання, виконання функцій і обов'язків помічника вчителя фізичної культури під час проведення уроків відбувається з використанням технологій дистанційного навчання, згідно з затвердженою програмою практики та відповідно до організації проведення уроків в умовах дистанційної освіти.

При підготовці основної частини звіту навчальної психолого-педагогічної практики необхідно дати відповідь на такі питання:

1. В якій школі проходили практику? Які особливості роботи цієї школи мав(ла) нагоду спостерігати?
2. Які уроки відвідано під час практики? Які з них були найцікавішими? Справили позитивне враження? Залишили байдужими? Не сподобались? Чому?
3. Які враження від організації виховної роботи в класі? В школі? Які цікаві виховні заходи спостерігав (ла)?
4. З якими формами виховної роботи познайомився (лася)? Формами позаурочної роботи з предмета зокрема?
5. Які психолого-педагогічні спостереження і дослідження провів(ла) під час практики?
6. У чому полягає роль психолого-педагогічних спостережень та досліджень при організації навчально-виховної роботи вчителем?
7. Яку практичну допомогу надано школі (виготовлено наочність, дібрано дидактичні матеріали, розроблено методичні поради, виховний захід тощо)?
8. Як забезпечували виконання вимог правил з охорони праці та безпеки життєдіяльності?

Висновки та пропозиції

Узагальнення позитивних результати проходження практики; труднощі теоретичного та практичного характеру, які виникали під час проходження практики; формулювання пропозиції щодо усунення проблеми, які виникли під час проведення практики

Список використаної літератури

Здобувач вищої освіти	(підпис)	Ім'я ПРІЗВИЩЕ
Керівник від бази практики	(підпис)	Ім'я ПРІЗВИЩЕ
Голова комісії	(підпис)	Ім'я ПРІЗВИЩЕ
Члени комісії	(підпис)	Ім'я ПРІЗВИЩЕ
	(підпис)	Ім'я ПРІЗВИЩЕ

Взірець оформлення документів навчальної ознайомлювальної педагогічної практики**Зразок 1***Приклад характеристики класу*

Характеристика 5-а класу для занять фізичною культурою :

Основна – 10 учнів,

Підготовча – 6 учнів, виконують навантаження разом з основною, але з частковими обмеженнями бігу, стрибків.

Спеціальна – 4 учня (відвідують обов'язкові уроки, але виконують корегувальні вправи та вправи для загального фізичного розвитку, які їм не протипоказані)

СМГ - учні з порушенням зору. Приділити увагу загальному стану здоров'я і тренуванню м'язів очей. В урок фізичної культури для них включили наступну схему: Ходьба, загальнорозвиваючі вправи в повільному темпі, вправи , що впливають на покращення кровообігу очей і циркуляцію внутрішньоочної рідини, вправи для м'язів шиї і плечового поясу, вправи для підтримки гнучкості, відновлюючі вправи.

Виняток: вправи при яких можливі удари по голові, струси всього організму, стрибки, різкі рухи головою, тулубом, руками, перекиди і стійка на голові.

Клас розділити на три групи з урахуванням стану здоров'я:

- 1 - основну
- 2 - підготовчу
- 3 - спеціальну

Зразок 2

ПЛАН – КОНСПЕКТ УРОКУ №
для учнів 5 класу

*Відповідно до характеристики класу, модуля, теми та завдань уроку
розробити підготовчу та заключну частини уроку*

Дата проведення:

Модуль: легка атлетика

Тип уроку: комбінований

Завдання:

1. Навчити техніці переходу через планку та приземлення в стрибку способом «переступання».
2. Закріплення техніки хльосткого руху руки зі снарядом (малий м'яч).
3. Сприяти формуванню в учнів правильної постави.
4. Сприяти зупиненню прогресування погіршення зору.

Вклад уроку у формування ключових компетентностей: вміння навчатись впродовж життя, екологічна грамотність і здорове життя.

Місце проведення: спортивний зал

Інвентар: скакалки, фішки, малі м'ячі, «гумова мотузка», тематичні малюнки, секундомір, місток гімнастичний.

№ п/п	Зміст уроку	Дозування			Організаційно-методичні вказ
		осно	під ча	СМ	
I	<u>Підготовча частина 12 хв</u>				
1	Шиккування в шеренгу. Рапорт. Привітання. Вимірювання ЧСС. Повідомлення завдань уроку.	1 хв			Фронтальний метод. Звернути увагу на зовнішній вигляд, самопочуття учнів. Правила безпеки.
2	Організовуючі вправи: – повороти праворуч, ліворуч, кругом. Позитивний настрій на урок. Гра на увагу «Дивись на рухи»	30 с 30 с			Виконуються на п'ятці однієї і носку іншої. Вчитель демонструє за рахунком 4 різні рухи. Вчитель називає рахунок діти роблять рух.
3	Різновиди ходьби:	1 хв			Поточний спосіб. Формувати правильне склепіння стоп, правильну поставу.
	– на носках, руки за голову;	10 м			Стежити за поставою.
	– на п'ятках, руки до плечей;	10 м			Спина рівна, плечі розведені, підборіддя підняте.
	– перекатом з п'ятки на носок, руки за спину;	10 м			Перекаат пружній.
	– з високим підніманням стегна з оплеском у долоні під стегном;	10 м			Нога максимально вгору, носок натягнутий.
	– у напівприсіді, руки за голову; <i>учні спеціальної групи – звичайна ходьба</i>	8 м	6 м	8 м	Спина пряма.
	– ходьба у повному присіді, руки на колінах <i>учні спеціальної групи – звичайна ходьба</i>	8 м	6 м	8 м	Зберігати дистанцію, спину тримати рівно.
4	Різновиди бігу: <i>Учні СМГ по свистку переходить на крок по внутрішньому колу</i>	1 хв			Поточний спосіб. В колоні за направляючим, не випереджаючи один одного.
	– звичайний;	20 м	20 м	10 м	Темп середній.
	– із високим підніманням стегна;	10 м	10 м	5 м	Стегно виноситься під кутом 90 постановка стопи на носок.
	– із захлестом гомілки назад;	10 м	10 м	5 м	Кроки часті, короткі, руки працюють вздовж тулуба.
	– із виносом прямих ніг (різні варіанти);	20 м	20 м	10 м	Дистанція 2 кроки.

Продовження додатку Д

	– стрибки в кроці вгору, відштовхуючись поштовховою ногою на кожен (другий) третій крок.	10 м	8 м	-	Виконувати якомога вище.
5	Ходьба із вправами на відновлення дихання. 1 – руки через сторону вгору (вдих); 2 – руки дугами вниз (видих)	10 м			Вдих через ніс, видих ротом.
6	Перешикуння з колони по одному в колону по два у русі дробленням.				Інтервал дистанція 3 кроки.
7	Загально – розвиваючі вправи на місці зі скакалкою.	7 хв			Фронтальний метод організації діяльності учнів.
	1. В. п. – о. с., скакалка складена вчетверо за головою. 1–3 – пружні нахили вперед, розтягуючи скакалку і натискаючи на шию; 4 – випрямитись, прогнутись, піднявшись навшпиньки.	5–6 р.			Поступово збільшувати амплітуду рухів.
	2. В. п. – о. с., скакалка вниз. 1–4 – накручування скакалки на кистьові суглоби вперед; 5–8 – те саме назад.	6–7 р.			Руки тримати прямо.
	3. В. п. – стійка ноги нарізно, скакалка складена вдвоє на шиї, руки зігнути. 1 – нахил вліво, випрямити ліву руку в сторону, праву руку за голову; 2 – в. п.; 3–4 – те саме в іншу сторону.	5–6 р.			Із великою амплітудою.
	4. В. п. – о. с., скакалка складена. 1–2 – натягнути скакалку, руки вгору, ліва в сторону на носок; 3–4 – в. п.	5–6 р.			Утримувати рівновагу.
	5. В. п. – стійка ноги нарізно, скакалка складена вдвоє на шиї, руки зігнути. 1 – крок лівою ногою ліворуч – нахил тулуба ліворуч; 2 – в. п.; 3–4 – те саме праворуч.	5–6 р.			Із великою амплітудою.
	6. В. п. – о. с., скакалка вниз. 1 – скакалка вгору, ліва нога назад на носок; 2 – в. п.; 3 – скакалка вгору, права нога назад на носок; 4. – в. п.	5–6 р.			Руки прямі в ліктьових суглобах. Нога на носок пряма в колінному суглобі.
	7. В. п. – о. с., скакалка позаду, під п'яткою лівої ноги, натягнута. 1 – піднімаючи ногу зі скакалкою назад, нахилитись вперед; скакалка вгору, ліва нога назад на носок; 2–3 – рівновага на правій нозі; 4 – в. п.	5–6 р.			Зберігати рівновагу.
	8. В. п. – о. с., скакалка позаду. 1 – перенесення скакалки вперед з одночасним нахилом тулуба вперед; 2 – крок лівою ногою через скакалку; 3 – крок правою ногою через скакалку; 4 – в. п.	5–6 р.			Широкий хват.

	9. В. п. – о. с., скакалка в лівій руці. 1 – мах лівою ногою вперед, передати скакалку в праву руку під стегном; 2 – в. п. ; 3 – мах правою ногою вперед, передати скакалку в ліву руку під стегном; 4 – в. п.	6–7 р.	Ноги в колінних суглобах прямі		
	10. В. п. – о. с., скакалка складена вчетверо вгорі. 1 – змах правою ногою, руки вперед, торкнутися скакалкою носка ноги; 2 – в. п. 3–4 – те саме з лівої ноги.	6–8 р	6–8	5–6	Змах робити прямою ногою, сп тримати рівно.
	11. В. п. – о. с., скакалка складена вчетверо внизу. 1–2 – переступити через скакалку по черзі правою та лівою ногою; 3–4 – те саме в зворотному напрямку, прийняти в. п.	6–8 р	6–8	5–6	Темп виконання середній, диха рівномірне. <i>Учні спеціальної групи – в повільному темпі.</i>
2.	Вимірювання ЧСС	15 с			Звернути увагу на самопочуття
III <u>Заклучна частина</u>		До 5 хв			
1	Шикування в одну шеренгу	До 30 с		За зростом	
2	Підведення підсумків уроку Молодці діти! Всі ми з вами заслуговуємо на аплодисменти. Інтерактивна гра «Аплодисменти» (Сприяти розвитку почуття довіри, поваги до думку іншої людини). Вчитель підходить до когось із дітей, дивиться йому в очі та дарує аплодисменти. Потім вони підходять до іншого учасника, стають перед ним та аплодують йому. Гра продовжується, а овації стають все голоснішими.	1–2 хв		Кожен раз той, кому аплодувал має право обрати наступного.	
3	Вимірювання ЧСС за 10 с. Домашнє завдання– подивитись відео вправ за методикою « Ключ».	До 1 хв		Звернути увагу на учнів показн ЧСС яких перевищують 100 уда на хвилину.	
4	Організований вихід учнів із спортивного залу.	До 30 с		Стройовим кроком.	

Зразок 3 Хронокарта уроку

Час за розділами	Частини елементи змісту уроку	Час, для поясненн (хв, с)	Виконання вправ			Відпочинок			Примітки
			Час виконанн вправи	Технічний результат	ЧСС або інші показник	Час активного пасивного відпочинку	ЧСС або інші показник	інші витрати часу	

Зразок 4

Схема аналізу уроку з фізичної культури				
	Показник	Бали, 2	Бали, 1	Бали, 0
1	Кількість складових частин уроку	4 (Вступна частина, розминка, основна частина, заключна частина)	3	1-2
2	Тривалість розминки	10-12 хвилин	5-9 хвилин	Менше 5 хвилин
3	Тривалість основної частини	25-28 хвилин	29-34 хв., 16-24 хв.	Більше 35 хв., менше 15 хв.
4	Тривалість заключної частини	5-7 хвилин	Менше 5 хвилин	Відсутня 5
5	Зміст розминки	Загальна і спеціальна розминка (для учнів 5-11 класів можлива ще індивідуальна)	Тільки загальна розминка	Використовує тільки біг або розминка відсутня
6	Методи організації діяльності учнів	Використання фронтального, групового, попарного, індивідуального методів	Використання двох методів	Використання одного методу
7	Використання спортивного знаряддя та обладнання (шведські стінки, лапохилені дошки, м'яч, канати, скакалки, обручі, гімнастичні палиці тощо)	Використовується не менше двох видів спортивного знаряддя	Використовується один вид спортивного знаряддя	Не використовується спортивне знаряддя та обладнання
8	Наявність вправ на розвиток рівноваги та координацію рухів	Використовуються спеціальні вправи не менше 5 хвилин	Загальна тривалість спеціальних вправ менше 5 хвилин	Відсутні спеціальні вправи
9	Наявність вправ на профілактику порушень постави та плоскостопості	Використовуються спеціальні вправи не менше 5 хвилин	Загальна тривалість спеціальних вправ менше 5 хвилин	Відсутні спеціальні вправи
10	Зміст заключної частини	Вправи на розтягування, релаксацію, відновлення ЧСС та	Невідповідність характеру і темпу виконання заключних вправ	Відсутність заключної частини

		дихання	потребам організму щодо його відновлення	
11	Психологічний клімат під час уроку	Переважають позитивні емоції розминки	Випадки негативних емоцій або урок емоцій індивідуальний	Переважають негативні емоції
12	Формування навичок самостійних занять	Так	-	Ні
13	Наявність елементів самоконтролю	Вимірювання ЧСС на початку, в середині, наприкінці уроку	Одноразове вимірювання ЧСС	Відсутність елементів самоконтролю
14	Наявність ознак втоми у дітей	Незначна (незначне почервоніння, чітка мова, незначна пітливість, прискорене рівне дихання, бадьора хода)	Середня (значне почервоніння, утруднена мова, пітливість виражена у верхній половині тіла, прискорене уривчасте дихання, хитання	Значна (різке почервоніння, значно утруднена мова, стікання сильно прискореного дихання, тремтіння кінцівок)
15	Дотримання педагогічного такту уроці: коректність звертання до учнів, повага до особистості, врахування індивідуальних особливостей. Вимогливість до учнів, об'єктивність оцінювання виконаних вправ. Уміння підтримувати дисципліну на уроці	3	2	1

30-26 балів

Високий рівень відповідності уроку фізкультури свідчить про те, що його проведення сприяє оздоровленню учнів, профілактиці порушень опорно-рухового апарату, збереженню і зміцненню здоров'я дітей під час навчання у закладах середньої освіти, формуванню навичок самоконтролю і самостійних занять.

25-16 балів

Середній рівень відповідності уроку фізкультури свідчить про те, що під час проведення уроку не надається належна увага окремим структурним і змістовним компонентам, що не забезпечує у повній мірі високу працездатність дітей, профілактику порушень постави, розвиток координаційних здібностей та може бути фактором ризику появи дисбалансу у функціонуванні центральної і вегетативної нервової системи. Структура і зміст уроку потребують оптимізації.

15 і нижче

Низький рівень відповідності уроку фізкультури свідчить про те, що такий урок не відповідає завданням збереження і зміцнення здоров'я учнів, мотивації дітей до здорового способу життя і потребує суттєвих змін структури і змісту.

Висновки та пропозиції

Взірець оформлення документів навчальної психолого-педагогічної практики

Зразок 1
ЗАВДАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

Психологія: Психологічний аналіз навчально-пізнавальної діяльності учнів під час уроку

Психологічне вивчення навчально-пізнавальної діяльності учня.

Зміст психологічного вивчення навчально-пізнавальної діяльності учня.

Завдання 1. Вивчення організованості учня під час уроку**Протокол № 1**

Дата _____ Школа __ Клас __ Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан учня _____

Схема спостереження:

Назва ситуації	Тривалість включення в діяльність (швидко/ повільно/ середній рівень)	Час виконання завдання (швидко/ повільно/ середній рівень)	Кількість відволікань за час виконання завдання (висока/ середня/ низька)	Зміст відволікань (розмова з сусідом, погляд у вікно, іншими справами тощо) (вказати які)
Підготовка робочого місця до уроку				
Виконання письмового завдання на уроці				
Діяльність під час відповідей інших учнів				
Усна відповідь				
Висновки				

Завдання № 2. Спостереження за навчально-пізнавальними інтересами учня під час уроку

Протокол № 2

Дата _____ Школа _____ Клас _____

Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі _____ попередній урок _____

Стан учня _____

№з/п	Прояви пізнавальних інтересів	Характеристика поведінки учня
1.	Що на уроці викликає емоційний відгук? (Постановка запитань, проблемні запитання, виклик до дошки, оцінювання відповідей інших учнів тощо)	
2.	Зосередженість на виконанні завдань (висока, середня, низька)	
3.	Прагнення взяти участь в обговоренні проблемних запитань (жодного разу/ кілька разів / завжди)	
4.	Активність на уроці (висока / середня / низька)	
5.	Наявність запитань до вчителя однокласників (які ставить запитання)	
6.	Реакція на успіхи та невдачі (радість / смуток / розпач / байдужість)	
Висновок		

Завдання № 3. Аналіз навчальної взаємодії вчителя та учня**Протокол № 3**

Дата _____ Школа _____ Клас _____ Урок з предмету _____

Номер уроку у розкладі_попередній урок _____

Стан учня _____

№ з/п	Спостережувані явища	Фіксація проявів на уроці
1.	Звернення до вчителя: <ul style="list-style-type: none"> • власні запитання до навчального матеріалу; • прохання уточнити, пояснити; • прохання роз'яснення про оцінку; • за дозволом 	
2.	Реакція на звернення вчителя: <ul style="list-style-type: none"> • виконання інструкції, настанови; • протест, опір; • зовнішня згода і невиконання; • емоційна реакція (позитивна, негативна) 	
3.	Звертання до однокласників: <ul style="list-style-type: none"> • доброзичливе; • агресивне; • з порушенням дисципліни на (підказки, списування, розмови тощо); • конфлікти з вчителем; • конфлікти з однолітками. 	
Висновки:		

Завдання № 4. Дослідження психічних пізнавальних процесів учня за допомогою психодіагностичної методики**Протокол № 4**

Дата _____ Школа _____ Клас _____ Час проведення діагностики _____ Попередній урок _____

Стан учня _____ Ставлення учня до діагностики _____

Схема звіту про проведене дослідження психічних пізнавальних процесів:

1. Назва методики
2. Бланк відповідей учня
3. Обробка результатів
4. Інтерпретація результатів діагностики
5. Висновки

Завдання № 5. Психологічна характеристика навчально-пізнавальної діяльності учня.

Здійсніть узагальнення результатів проведеного психологічного вивчення навчально-пізнавальної діяльності учня. Для цього впишіть у відповідну клітинку таблиці узагальнену і коротку характеристику за результатами всіх проведених досліджень (протоколи 1-4, результати вивчення шкільної документації, спостереження за поведінкою учня на перервах та виховних заходах) та складіть короткі рекомендації з оптимізації розвитку особистості учня.

	Об'єкт вивчення	Висновки з результатів вивчення	Можливі індивідуалізовані впливи для оптимізації розвитку особистості
	Організованість		
	Навчально-пізнавальні інтереси		
	Система взаємовідносин		
	Психічні процеси (за методикою)		
	Навчальна успішність		
	Ставлення до навчання		

ЗАВДАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

Зразок 1

Вимоги до оформлення конспекту виховного заходу

ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Конспект виховного заходу

на

тему: _____

Здобувача вищої освіти _____ групи _____ курсу

_____ факультету

(П.І.Б.)

проведений в _____ класі

школи

« _____ » _____ 202_р.

Друга сторінка:

Мета заходу (виховна, пізнавальна, розвиваюча)

Форма проведення

Місце проведення

Обладнання і наочність

Зміст виховного заходу

I. Вступна частина: вступне слово вчителя, організація заходу, актуалізація теми заходу тощо.

II. Основна частина: викладення інформаційного матеріалу, запитання для обговорення, зміст завдань для групового чи колективного виконання, конкурсні завдання.

III. Заключна частина: підведення підсумків, рекомендації і пропозиції учням.

Орієнтовна схема аналізу виховного заходу

Дата: _____

Клас(и) _____

Форма заходу: _____

Тема: _____

Мета заходу: _____

Хто проводить: _____

Мета відвідування: _____

Основні параметри аналізу.

I. Аналіз готовності педагога до проведення виховного заходу:

1. постановка мети і завдань заходу; на виховання яких якостей учнів спрямовано захід;
2. урахування рівня вихованості учнів під час визначення мети і завдань заходу;
3. місце даного заходу в загальній системі виховної роботи.

II. Процес підготовки:

1. спрямовуюча роль класного керівника у ході підготовки заходу, тактовна допомога учням;
2. забезпечення в процесі підготовки згуртованої, злагодженої роботи колективу; формування стосунків співробітництва, взаємодопомоги, вимогливості;

III. Проведення заходу:

1. Організація:

- а) місце проведення, оформлення приміщення, обладнання, використання наочності, ТЗН;
- б) своєчасність початку та організоване проведення;
- в) дотримання регламенту, доцільність його використання;
- и) участь батьків у проведенні заходу; ефективність їхньої участі;
- г) дотримання під час заходу санітарно-гігієнічних вимог, правил пожежної безпеки, техніки безпеки;

д) запобігання перевтомі та врахування особливостей фізичного розвитку учнів (*вихованців*);

2. Зміст:

а) цілеспрямованість; чи донесено мету до учнів (*вихованців*);

б) зв'язок із життям класу, школи;

в) використання під час проведення заходу питань, які хвилюють учнів; г) врахування вікових та індивідуальних особливостей;

г) емоційна насиченість заходу;

д) вплив на розширення світогляду учнів, на розвиток пізнавальних інтересів.

3. Методика проведення:

а) чи оптимально обрано форму проведення (*бесіда, ранок, лекція, година спілкування, конференція, конкурс тощо*);

б) роль класного керівника у проведенні заходу, його педагогічна майстерність;

в) наявність елементів обговорення, відкритого обміну думками в ході заходу; г) рівень самостійності учнів у обговоренні проблем.

IV. Результати:

1. Досягнення поставлених педагогом мети та завдань даного заходу.

2. Виконання плану заходу.

3. Аналіз ставлення учнів до змісту заходу, рівень їхньої активності.

4. Чи був захід цілісною системою, чи набором різних, необ'єднаних між собою частин?

5. Що вдалося краще, що гірше? Цікаві знахідки педагога.

V. Загальні висновки

Зразок 2

Схема спостереження за процесом викладання на уроці

1. Тема уроку. Визначення вчителем мети уроку.

2. Стимулювання вчителем навчально-пізнавальної діяльності учнів: формуванню яких мотивів (інтересу чи відповідальності) надавалась перевага.

3. Виклад вчителем нового матеріалу: послідовність, доступність, логічність, зрозумілість, виразність, емоційність, використання наочності, створення проблемних ситуацій, застосування прийомів узагальнення, аналізу, порівняння, аналогії, залучення учнів до самостійної роботи (репродуктивної чи творчої). Навести конкретні приклади.

4. Виправлення і аналіз вчителем помилок, допущених учнями, залучення учнів до цієї роботи.

5. Підсумок уроку: залучення учнів до узагальнення, оцінка роботи учнів під час уроку, залучення їх до самооцінки, пояснення домашнього завдання.
6. Загальне враження про урок: чи досягнута мета уроку.

Схема спостереження за процесом засвоєння учнями знань на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Які прийоми застосовує вчитель, щоб сприймання матеріалу було успішним?
3. Чи зрозуміли учням пояснення вчителя? За якими критеріями ви визначили рівень розуміння?
4. Які рівні узагальнення матеріалу мали місце на уроці (понятійне, міжпонятійне, тематичне, підсумкове)? Обґрунтуйте.
5. Які вправи виконувались на уроці для застосування знань? Репродуктивні чи творчі? Наведіть конкретні приклади.
6. Загальне враження щодо рівня засвоєння учнями знань.

Схема спостереження за реалізацією принципів навчання на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Чи визначені цілі і завдання уроку, чи реалізовані вони на уроці?
3. Які наукові поняття формувались на уроці, які виводились правила, закони тощо, які застосовувались у процесі практичної роботи?
4. На які попередні знання чи знання з інших предметів, з життєвого досвіду учнів спирався вчитель?
5. Які прийоми застосовував вчитель для збудження активності учнів?
6. Чи показував вчитель можливості практичного застосування отриманих на уроці знань? Як саме?
7. Як вчитель забезпечує реалізацію принципу свідомості навчання?
8. Якою мірою і наскільки доцільне використання на уроці наочних посібників, технічних засобів навчання?
9. Чи доступно вчитель пояснював новий матеріал і порядок виконання практичних завдань?
10. Як вчитель здійснював диференціацію навчання, індивідуальний підхід до учнів?
11. Які позитивні емоції формував вчитель під час уроку? Наведіть конкретні приклади.
12. Загальні висновки щодо реалізації принципів навчання на даному уроці.

Схема спостереження за реалізацією методів навчання на уроці

1. Тема і мета уроку.
2. Прослідкуйте логіку поведінки учителя, використання ним методів і прийомів актуалізації опорних знань.

Продовження додатку Е

3. За допомогою яких прийомів учитель спонукав учнів до усвідомлення ними необхідності відновлювати у своїй пам'яті опорні знання?
4. Якою мірою спосіб актуалізації опорних знань підвів учнів до вивчення нового навчального матеріалу?
5. Простежити весь хід діяльності учителя, спрямованої на організацію вивчення учнями нового навчального матеріалу.
6. Дайте оцінку доцільності вибору методів і прийомів навчання у цьому фрагменті уроку.
7. Яким шляхом ішов учитель при дотриманні ним логіки викладу навчального матеріалу (індуктивним чи дедуктивним)?
8. Якою мірою учні володіють методами самостійної пізнавальної діяльності?
9. Наскільки така організація навчального процесу сприяє підвищенню розумової активності учнів?
10. Які методи навчання використав учитель у процесі формування в учнів умінь та навичок? Наскільки вони, на Ваш погляд, ефективні?
11. Чи вдалося вчителю мобілізувати учнів на узагальнення та систематизацію знань, умінь і навичок учнів?
12. Як учитель стимулює навчальну діяльність учнів?
13. Чи використані на уроці активні методи навчання? Які саме? Їх результативність.
14. Наскільки використані учителем методи і прийоми навчання сприяли активізації пізнавальної діяльності школярів?
15. Дайте оцінку діяльності вчителя і учнів, висловіть свої пропозиції щодо поліпшення уроку.

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури

Навчальне електронне видання

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури
ступеня вищої освіти «бакалавр», які навчаються за спеціальністю
014 Середня освіта (Фізична культура)

Колектив укладачів:

Чистякова Марина, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Дутко Олена, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та управління навчальним закладом Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Панчук Наталія, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Потапчук Сергій, асистент кафедри теорії і методики фізичного виховання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка;

Костюк Світлана, фахівець I категорії навчального відділу Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.